

Konzultantský posudek na diplomovou práci:

Simona Sedlatá: Postavy v románu Lucíy Etxebarriy *Láska, zvědavost, prozac a pochybnosti*

Diplomantka se už dlouho zajímá o literární tvorbu současné španělské autorky L. Etxebarriy, s níž se také setkala v Praze u příležitosti její literární besedy v Cervantesově institutu. Původní záměr Sedlaté byl psát o tvorbě L. Etxebarriy jako o specificky španělské variantě „ženské literatury“, ale protože k tomuto polemickému tématu u nás jen s obtížemi sháněla teoretický materiál a také protože by se takové zpracování možná hodilo spíše do oblasti sociologie než literatury, šťastně si zvolila nosné (i přínosné) téma rozboru postav v autorčiných románech se zvláštním důrazem na román první, čtenářsky velmi úspěšný, ale i kritiky dobře hodnocený. Jelikož protagonistkami Etxebarriiných románů jsou výhradně ženy (muži mají role podružné, doplňkové), ženské téma stejně prochází celou prací jako výrazná červená nit, určující nejen výběr a zpracování postav, ale styl jako takový – jazyk postav (a tím i vypravěče) i obraznost vyprávění.

V úvodu diplomantka přesvědčivě a s osobním zaujetím vysvětluje volbu tématu a úskalí i výhody diplomové práce o autorce, o níž u nás dosud nikdy žádná odbornější studie nevyšla a k dispozici jsou nanejvýš recenze na český překlad románu *Láska, zvědavost, prozac a pochybnosti* a několik rozhovorů s autorkou, publikovaných po její návštěvě Prahy (jaro 2006). Diplomantka proto pracovala převážně se španělskými, často nelehko dostupnými materiály, ale jako teoretické východisko pro vlastní typologii postav velmi šťastně použila obsáhlou práci Daniely Hodrové *Na okraji chaosu*, z níž nejčastěji cituje. Druhou výraznou odbornou studií je práce Seymoura Chatmana *Příběh a diskurs*. I další použitá odborná literatura, česká i zahraniční, se k tématu dobře hodí a často odkazuje i na ono původně zamýšlené ženské téma (např. práce *Literatura a feminismus*).

Po podrobném teoretickém vymezení problematiky románových postav diplomantka přistupuje k vlastní typologii převažujících ženských postav, které rozděluje do tří hlavních kategorií: „intelektuálka“, „žena v domácnosti“ a „úspěšná žena“. Pomocí trefných úryvků z románů (případně citátů z teoretických děl) tyto hlavní typy charakterizuje a pak k nim přidává několik dalších vedlejších typů. Jedinou vadou na této velmi podnětné části práce je, že úryvky jsou ve španělštině, protože z nedostatku prostoru (obsáhlá práce má 185 str.) se diplomantka rozhodla je nepřekládat pod čarou. Možná mohla alespoň tam, kde není nutné přesné španělské znění kvůli jazykovým finesám (které je samozřejmě nezbytné v kapitole o jazyce), použít český překlad románu *Láska, prozac...* Hany Kloubové; takhle mají čtenáři-nehispanisté handicap, což je škoda, neboť diplomová práce je velmi zajímavá.

Po typologii postav přistupuje diplomantka k analýze významu postav v kompozici románu v kapitolách Struktura románu, Postava a děj, Postava a jazyk, Opakování a kontrast. Zejména v kapitole o jazyku Sedlatá (možná v návaznosti na původně zamýšlené téma práce) analyzovala i některé autorčiny „feministické schválnosti“, například hříčky se slovy, obvykle používanými v mužském rodě, nebo s machistickými obrazy a metaforami, které nabývají netušené komiky, když se „přeloží“ do „ženské“ mluvy (str. 84).

Další oddíl je věnován srovnání postav v románu a jeho filmové verzi, které (celkem nepřekvapivě) vyznívá pro film nepříznivě – ostatně Lucía Etxebarria několikrát zdůraznila, že s filmem není spokojená, ačkoli na něm spolupracovala (nazývá ho „europudinkem“).

Obsáhlý šestý oddíl rozebírá techniky charakteristiky postav, inspirované převážně již citovanou knihou Daniely Hodrové. Sedlatá se věnuje popisu intimního prostoru, spojení postav s hudbou, která je u Etxebarrii vždy velmi důležitá, jménům – či jejich absenci – postav, tělu postav, jejich oděvu a konečně iluzivním prvkům v charakteristice postav. Zejména v tomto oddíle Sedlatá výrazně přesahuje původně úzce vymezený rámec jednoho románu a dokládá své závěry ukázkami z mnoha dalších autorčiných děl.

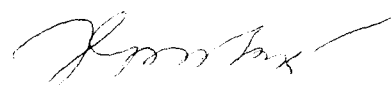
Na závěr bych chtěla vyzdvihnout osobní a objevný přístup diplomantky, jež přistoupila ke svému tématu sice vyzbrojena teoretickými poznatky (které sama hodnotí jako zajímavé „objevy“, nové možnosti četby, otevření nekonečných možností přístupu k literárnímu dílu), ale zkoumala je zejména očima současné čtenářky, hledající v literatuře odpověď na nezodpovězené otázky dneška. V románech Lucie Etxebarrii to je konkrétně odpověď na otázku, kterou Sedlatá v závěru konkrétně formuluje: „Jakým způsobem má žena v současné společnosti žít a zastávat všechny své životní role, aniž by trpěla?“ Tato diplomová práce může být příkladem, jak lze aplikovat literární teorii i na díla, která nepatří právě k vrcholům „intelektuální“ literatury, naopak jsou kritiky často zatracována, ale o to víc čtenářsky oblíbena. Sedlatá určitě předvedla své předpoklady k práci s odbornou literaturou i schopnost vlastního úsudku a čtenářsky přitažlivého zpracování – jistě by mohla hlavní část své diplomové práce nabídnout některému literárnímu časopisu jako zamyšlení nad románem, který vyšel i česky (např. časopisu A2). Práci navrhuji hodnotit jako **VÝBORNOU**.

Praha, 16. 9. 2008

PhDr. Anežka Charvátová

Souhlasím s tímto hodnocením.

prof. Houšková
vedoucí dip. práce